

Naše svatba

Když se Tigridovi odstěhovali do většího bytu, my jsme se přistěhovali do jejich bývalého. Dům v Jackson Heights, plný československých exulantů z doby válečné a komunistického puče, nesl přezdívku Centroklep. V přízemí bydlel a ordinoval MUDr. Karel Steinbach, náš svědek na svatbě. Druhým svědkem byl Julius Firt. Byl 23. březen 1955.

Steinbach nás všechny čtyři odšoféroval na radnici a s Firtem si pološeptem říkali: „Ta to žene, ta to žene.“ Nikdo tomu nerozuměl než my čtyři a nikdo taky nechápal, proč se všichni tak smějeme. Zajeli jsme k fotografovi, který nám udělal pár příšerných obrázků, a do restaurace, kterou vybral fajnšmekr Firt, na dobrý oběd.

Den končil návratem do prázdného bytu, který jsme pomalu začali zabydlovat. Příbor pro osm osob byl dar od Firta, pohovka do Ferdinandova pokoje od Steinbacha, talíře a misky pro osm poslali Altschulovi, sklenice, pánvičky, hrnce pro nekuchařku se jen sypaly od českých hospodyněk a s tím vším také návody, jak s nádobím zacházet. Tak to byla naše svatba po deseti letech.

Jedním z mála přepychů našeho exilu byla paní na uklízení naší domácnosti. Byla nám nejprve doporučena starší černoška jak vystřížená z knihy *Chaloupka strýčka Toma*. Poctivá, skromná, sebevědomá, pracovitá, zvyklá na „lepší“ pány, a tak se hned první den sháněla po stříbře k leštění. Aby měla radost, tak jsem domů přinesla stříbrný tác z aukce. Když jsme někdy na počátku 60. let odjeli na čtvrt

roku do Mnichova, ona šla do penze. Loučení bylo lítostivé...

Po návratu do New Yorku nám na krátkou dobu vypomáhala nová „přišlice“, dcera kdysi pražského továrníka s nábytkem, nyní znárodněného. Když její manžel dostal lepší postavení s lepším platem, doporučila nám svoji kamarádku, ženu začínajícího kožešníka v New Yorku. Ta k nám chodila každý týden uklízet se svým právě narozeným miminem. O Vánocích jsme tak měli skutečné jezulátko pod stromečkem.

Ale starali se také jiní. Mladý muž, který za života Ferdinandovi spravoval naše daně, mne po jeho smrti opustil a daní se ujal úředník z finanční správy – vysoký, prošedivělý a laskavý černoš Mr. William Barr. Aby nemusel hledat místo k zaparkování, předjel před náš dům a „úřadovali“ jsme v jeho voze. V Americe to byla jakási polehčující okolnost, jestliže se v nezaparkovaném voze krátce pracuje. Když jsem natrvalo odjížděla do Československa, přinesl na rozloučenou velikou kytici, bonboniéru a domácí dort od své paní. Pak ještě několik let Mr. Barr na dálku fungoval, až se jednoho dne odmlčel navždy...

Svůj život v New Yorku jsme do jisté míry začínali s pomocí černé Američanky, já odchodem z New Yorku jsem tuto pomoc končila s černým Američanem.

Coney Island

Říká se, že v každém muži je kus chlapce. Nevím, co je na tom pravdy, ale myslím, že u Ferdinanda se to potvrdilo. V potůčku u hotelu ve Stowe si pouštěl lodičky z papíru, v Londýně jsme museli s jeho přítelem Milanem Kodíčkem, váženým starším obchodníkem, tehdy už britským občanem, na kolotoč a v New Yorku na horskou dráhu. Ta mne

už v dětství děsila už jen pohledem. A teď v mé asi tak pětatřicítce? – ani pomyšlení! Pomyšlení nepomyšlení, vznešený výletník, jak Ferdinandovi jeho přátelé díky Karlu Poláčkovi říkali, zavelel, dr. Steinbach se přidal a jelo se na Coney Island, jižně od New Yorku, kde byl lunapark, tj. houpačky všeho druhu, kolotoče, kartárky a jiní proroci, střelnice, občerstvení a *horská dráha*. Steinbach hned řekl NE, po přemlouvání jsem tedy s Ferdinandem nasedla já a jelo se. Do kopce to šlo, ale najednou přišel sešup, já chytila Ferdinanda oběma rukama kolem krku, zavřela oči, zatnula zuby, a i když v jeho náručí jsem se cítila bezpečná, tiše jsem přidala modlitbičku – pro jistotu. Chlapec-Peroutka se z jízdy radoval, já až ze šťastného přistání, Steinbach nás vítal svým oblíbeným amerikanismem: „Everybody happy?“

A nemůžu ve vyprávění o Peroutkovi-chlapci zapomenout, že přes hranice států jsem já, americký občan, stála v jedné řadě bezvízových cestovatelů, zatímco Ferdinand se svými provizorními cestovními papíry stál v jiné řadě poněkud opodál. Chlapec-Peroutka na mne ze své řady vyplazoval jazyk a dělal dlouhý nos, šklíbil se. Já dělala totéž a za chvíli jsme mírumilovně seděli spolu v letadle bez šklíbení.

Ferdinand v domácnosti a na zahradě

Když jsme onoho 23. března 1955 začali legální manželský život, Ferdinandovi se do jisté míry zalíbil americký způsob života. Do tohoto spadala pomoc ženě s mytím nádobí, zejména po návštěvě hostů. A tak myl nebo utíral – oboje na jedničku. Na jedné straně jsem to oceňovala, ale nějak, i když si počínal šikovně, se to k němu nehodilo. Aspoň v mých očích ne. Často k nám chodila žena Ferdova popraveného přítele, která před odchodem nedala jinak, než že nádobí

zvládne ona, a rychle. Jakmile za ní zaklaply dveře, Ferdinand už stál u dřezu a nádobí přemýval. Měl pravdu.

Horší to bylo se zahradničením. V prořezávání stromů, tam byl machr, zato v sázení a pletí to byl vyložený propadák. Co jsem zasadila, on v domnění, že je to plevel, vytrhal. Časem jsme si zahradní práce rozdělili, a když jsme zakoupili sekačku na trávu, tam se vyřádil dokonale. Podle mne mu ale nejvíc slušel psací stroj a kniha, pero, dýmka, lyže, tenisová raketa...

Jak jsem smlouvala

Velmi se nám líbil obraz Granta Wooda *Americká gotika*, portrét suchopárného muže s vidlemi, jeho ženy a za nimi protestantský kostel. Věřím na velké náhody. Jednoho jsem za výlohou jakéhosi second-handu uviděla *náš obraz!* Kopii, pochopitelně. Na dřevě! Ta nádhera. Zašla jsem se poptat na cenu. Řekli pětadvacet dolarů. Zaváhala jsem. Co když mě s tím Ferdinand vyhodí? U nás totiž já obstarávala do bytu nábytek, on obrazy. Ovšem že ne originály, ale dobré kopie slavných, které měl rád a byly k mání v Muzeu moderního umění. A já teď obraz z vetešárny! Řekla jsem: „Děkuji, to je moc,“ a odcházela. Prodavač za mnou běžel a křičel: „Tak za pět dolarů.“ Plna radosti i nejistoty jsem si nesla obraz domů. Ferdinand byl nesmírně potěšen až do doby, kdy jsem mu řekla, že jsem to z pětadvaceti srazila na pět dolarů. „Ty smlouváš?“ řekl pohoršeně (tak trochu), a od té doby *Americká gotika* nám dělala radost mnoho let a dělá mi radost i v Praze. Jen Steinbach kdysi protestoval: „Dárlínečku, sundej tu bábu s dědkem, nemůžu se na ně dívat.“ My ale nesundali a rádi se dívali.

Dovolené

Už nevím, z jakých úředních důvodů (podle předpisů, které byly součástí mé budoucí žádosti o americké občanství) jsem musela na otočku vycestovat do Kanady a přicestovat zpět do Států. I domluvili jsme s přáteli v Montrealu, Pickovými, že s námi stráví dovolenou v letovisku Stowe, což je blízko kanadských hranic. Já přijedu k nim jen přes noc, potěším se s pejskem Lumpíkem a on se mnou a druhý den vozem společně dorazíme za Ferdinandem k Márům do hotelu, který ve Stowe spravovali. Mára byl jistou dobu tajemníkem Jana Masaryka v exilu. Bylo o nás dobře postaráno po všech stránkách: dlouhé procházky, veliký bazén, přátelští Márovi (jinak jsme se společenským nástrahám vyhýbali), potůček, kde si Ferdinand pouštěl papírové lodičky, výborná kuchyně... A mně chutnalo. S uznáním řekla jedna studentka-číšnice: „You are a good sailor on the ship.“ Ostatně ještě v Praze jsem si od Ferdinanda vysloužila přezdívku Mates, i když jsem byla dokonale štíhlá. Na zakončení našeho pobytu v tomto tříhvězdičkovém hotelu pobavilo jídelnu klepítka mého humra. Vzala jsem ho „odborně“ do kleští, ono vyklouzlo, letělo a přistálo rovnou na talíři pána o pár stolů dál.

U Márů jsme trávili podvakerát svou třínedělní dovolenou, než se Ferdinand dozvěděl, že ve státě Maine je lesík podobný našim lesům, hodný svého jména: Bohemian Forest. Místo se jmenovalo Rangeley, tak jako nedaleké obrovské jezero. Tam jsme si najali chatu, dopravcem byl Karel Steinbach a pár dní zůstal v blízkém hotelu. Bohemian Forest okouznil i jeho, o Ferdinandovi nemluvě. Americké lesy jsou většinou nepřístupné pralesy, kdežto tento lesík byl přístupný, přívětivý, milý.

Byl měsíc v úplňku a Steinbach nás zavezl na palouk, kde na pokraji lesa stály hotelové popelnice plné vyhozených

dobrot. Pomalu se sjížděla auta a čekalo se, až se přijdou krmít medvědi. A oni přišli. Velcí, černí nebo snad tmavohnědí, pomalí, skoro líní a dali se do jídla. Chutnalo. Myslím, že už nikdy jsme nebyli tak blízko přírodě a ukázněnosti lidí. Světla aut zhasnuta, žádné fotografování či mluvení, okna vozů zavřena a medvědi si dávali.

Do New Yorku jsme se vraceli malým letadélkem s někdejší vyhlášeným hoteliérem Jaroslavem Vašatou, který byl plný obav: „Jen ať to nespadne, nemám ještě všechny dluhy zaplacený.“ Vlastnil v New Yorku prosperující českou restauraci a splátky bance musel dodržovat. Ale my šťastně přistáli a on se šťastně dočkal své poslední splátky. Do Mainu a českého lesíka jsme přijeli ještě jednou a pak jsme přesídlili blíž k New Yorku.

Lost Lake

Lost Lake neboli Ztracené jezero byla malá osada na jezírku v majetku manželů Klinových. Harold Kline a jeho pomocník kdysi vystavěli sruby, které Harold pronajímal, ale ne každému. Miloval a respektoval přírodu, nikdo se jí nesměl nešetřně zmocnit, jen udržovat. Kdo měl palouk, samozřejmě sekal trávu, pěstoval záhony květin, zeleninu, ale nesměl kácet stromy. Na americké vzdálenosti to byla osada blízko New Yorku, za hodinu a půl jsme pohodlně byli na místě. Na Lost Lake bylo jen několik Američanů a nás československých exulantů z let 1938 a 1948 stále přibývalo. Prvním z naší skupiny byl na Lost Lake MUDr. Josef Winn alias Alcantara (pod tímto jménem psával v Praze humorné glosy a verše také do *Lidovek* a do *Tribuny*), byl lékařem Voskovce a Wericha a jejich přítelem. Winnovi na Lost Lake časem přivedli Ducháčkovy a ti zase nás. Ivo Ducháček znal Ferdinand jako pařížského dopisovatele předválečných *Lidových*

novin, po válce zase jako poslance našeho parlamentu. Helena Ducháčková byla novější „příšlík“, jak nám říkali krajané-starousedlíci, ale byla to příšlice výrazná a všemi milovaná. Na Ztraceném jezeře taky pobýval zubař MUDr. Diamant, Steinbachův a Ferdinandův spolužák z gymnaziálních let, mladší pár pak tvořili Olga a Zdeněk Sloukovi – ona knihovnice Rádía Svobodná Evropa, on tam byl redaktorem.

Žili jsme si tam svým životem, vkusem, názory a někdy i vzpomínkami. Těmi ne moc často, není to zdravé, leda když se vzpomínalo na veselé historky. A bylo jich hodně. Bavivali jsme se na lodičkách uprostřed jezera, na teráskách našich domečků. Na tu naši v noci začal chodit mýval, krmili jsme ho tajně, protože se to nemělo. Mývalové jsou škodná. Ale my krmili a on nám věřil, hlavně Ferdinandovi, od toho bral z ruky. Jednou v noci nás probudilo mručení pod okny. Přišel nám představit svou rodinu, milostivou paní a tři malá mývalata, a začali nám předvádět jakousi rozcvíčku a kotrmelce. Bohatě jsme je odměnili. Stali se z nich naši milí Sokolíci, až jednoho dne zmizeli.

Za Ferdinandem do New Yorku chodilo hodně lidí, zvláště v roce 1968. Klid mi tehdy velmi chyběl a myslím, že i Ferdovi. Na Lost Laku moc nepsal, talky vznikaly většinou v New Yorku. Lost Lake byl pro nás odpočinek. Jednou jsme tam ale zažili hroznou bouři, spala jsem s Pixinkou, on četl v obýváku, Pixie mě probudila a běhala ke dveřím v obýváku a štěkala. Vstala jsem, šla do pokoje a ona štěkala na Ferdu. Muse-li jsme si s ní sednout na kanape a tu bouřku takhle ve třech spolu přečkat, drželi jsme ji každý za packu. Ferdinand kvůli Pixie nechal, jako vždycky, všechno plavat. Po bouři Pixie usnula.

Po Ferdově smrti, když za mnou přijela na návštěvu moje sestra, zajely jsme se na Lost Lake podívat, aby věděla, kde jsme trávili tolik času. Náš domeček koupili dva sympatičtí homosexuálové, Američani – jeden bílý, jeden černý. Poká-

celi smrky, které jsme tam zasadili a které za těch dvacet let pořádně vyrostly. Hrozně se za to omlouvali, ale už jim moc clonily chatu, kterou krásně opravili.

Náš pes Steinbach

Když jsme se na Lost Laku teprve zabydlovali, podnikali jsme dlouhé výzkumné procházky. Jednoho dne se k nám přidal přívětivý beagle s příšerným tělíčkem, břichatý, ale s krásnou hlavičkou, a jak jsme později zjistili, také s krásnou dušičkou. Stal se naším. Do domečku nesměl, jak se jmenoval, to jsme nevěděli, ale chutnalo mu. Tak jsme mu začali říkat Steinbach. To jméno přijal okamžitě. Ukázalo se sice, že je to slečna, ale jméno Steinbach jí už zůstalo. Po asi roce našeho přátelství se u nás objevil pán, před kterým Steinbach zmizela pod náš vůz. Z pána se vyklubal majitel pejska, laskavý a plný pochopení pro jeho zálety k nám. Volal na ni pravým jménem Puffy, ale marně. A tak jsem se pokusila já: „Steinbach!“ a už byla u mých nohou. Ten pán byl vzácně laskavý k nám i k ní. Její láska neznala mezí. Na důkaz mne potěšila darem: přinesla a věnovala mi to, co pro ni bylo nejcennější – chcíplou, auty zpresovanou a páchnoucí krysu. Můj řev přivolal Ferdinanda a ten krysu zahrabal daleko v lesíku. Marně. Zanedlouho byla Steinbach s darem zpět.

Byli jsme asi v okolí známi jako milovníci zvířat. Jednoho dne se na palouku objevilo štěně neznámého původu. Z terásky jsme pozorovali: Steinbach se s ním mazlila a dávala pozor, díváme-li se. Ošálili jsme ji a „jako“ neviděli. Se štěňátkem si hrála dál a pomalu ho kutálela k jezeru. Včas jsme té vraždě zamezili a štěně putovalo do útulku. Taková byla naše milá, věrná, ale žárlivá Steinbach.

Auto

Když nastala naděje, že dostaneme chatu na Lost Lake, bylo nutné zauvažovat o autě, abychom se tam dostali. A tak jsem já, škuldlil, z uspořenéých peněz zakoupila náš první vůz, bílý Plymouth. Byl to vůz solidní a laciný, s křídly jako ozdobou vzadu. Než jsme si na tu parádu zvykli, nejednou Ferdinand varoval: „Pozor, za námi někdo jede.“ Já udělala řidičák na jedničku, ale nikam jsem netrefila. To byla role Ferdinando-va, výtečného navigátora. Byl hrdý, jak dobře, bezpečně, ač někdy rychle jezdím. Cestou za našimi známými Zábrodskými do Virginie jsme posbírali několik policejních varování za rychlou jízdu. Ferdinand si je s uspokojením řadil.

Když se Janovi a Blažence Stránským narodil syn Martin, slyšeli jsme od Blaženky, jak je krásný, chytrý, dokonalý, mluvila o něm pořád. Jako já o našem voze. Ferdinand rozhodl, že se tedy naše auto bude jmenovat po tomto kloučkovi. Když po letech přišel na svět náš druhý vůz Rumbler, byl to Martínek č. 2.

Cukřík, já a cintorín

Jednoho dne k nám do newyorské redakce Svobodné Evropy dorazil bývalý slovenský povereník, tou dobou příšlík z Evropy dr. Samuel Belluš a zasedl za redaktorský stůl. Byl příjemný, milý, *bozkával* místo rukulíbám a do kávy žádal *cukřík*. A tak jsem mu začala říkat dr. Cukřík. V redakci se to ihned ujalo. On to nerad, ale statečně snášel. Než k nám do rodiny přišel náš první Martínek – Plymouth, skládala jsem zkoušky na řidičák a ochotný Cukřík se nabídl, že mně na ně připraví jízdu po *cintoríne*. „Abyste sa, Slávka, medzi hrobmi naučila jazdit opatrno.“ Tak jsme jezdili a jezdili a najednou se zeptal: „A čo tento knoflík?“ Už ani nevím, na co byl

„knoflík“ v autě dobrý, ale zeptala jsem se, proč neříká *gombík*, a on: „To viete, a vy ma budete volat Gombíku.“ Naposledy jsem Cukříka viděla po letech ve Vladislavském sále na pražském Hradě, když poprvé prezident Havel uděloval řády TGM. Dostal taky řád a zlá ústa se ptala, zda za Gombík nebo za Cukřík.

Občanství

V redakci RFE byl jako tajemník zaměstnán také dr. Otěk Hůlka, bratr Máni Peroutkové. Ze začátku mne dokonale ignoroval, ale nakonec podlehl – nikoli mému šarmu, ale své slušnosti. Občas trpěl nepřekonatelnými nervovými úzkostmi, a ty dovedla zkrotit jedině přítomnost jeho milované ženy Helly.

Jednoho dne pozdě odpoledne ho v redakci přepadla taková velká úzkost, ale Helly se nemohla uvolnit ze zaměstnání. Báł se jít domů, být sám. A tak jsem na něho začala mluvit, vyprávět mu, když došlo téma, četla jsem mu z telefonního seznamu, pak jsem navrhla, že ho doprovodím domů. Nesnášel žádný dopravní prostředek, šli jsme tedy kilometr pěšky. Jenomže doma na něj všechno padalo. Nebylo ani divu – měli všechna okna zamřížovaná proti zlodějům, a tak jsem navrhla návštěvu Helly v jejím zaměstnání. To zabralo. Zavolala jsem Ferdinandovi, aby neměl strach, a pádili jsme pár bloků k Helly.

Má léčba mluvou měla úspěch. Právě Hůlka mi pak šel za svědka, když jsem dostala americké občanství. Druhým svědkem byl Karel Steinbach.

Podpis

Přišlo to náhle, nečekaně. Nemohla jsem se podepsat. A jak se takové věci stávají, přišlo to ve velice nevhodnou chvíli. Mnichovský redaktor československého oddělení Rádia Svobodná Evropa František Smrček, obdivovatel Ferdinanda Peroutky, si velmi přál mít ho jako svědka u příležitosti udělení svého amerického občanství. Protože Ferdinand sám americkým občanem nebyl, požádal redaktor mne. V ten den byli na úřad za stejným účelem pozváni i další zaměstnanci naší stanice, Poláci, Rumuni, Maďaři, Bulhaři. Všichni jsme se znali.

Místnost, ve které se přísaha odehrávala, vypadala jako malé divadélko, kde bylo jakési hlediště a jeviště. Nejprve v malých kamrlících byli svědkové zpovídáni úředníky, jak dlouho žadatele známe, co dobrého či nedobrého na něho víme a tak podobně. Pak následoval nástup do „divadélka“ a my svědci jsme byli postupně vyvoláváni k pultíku, kde pod velikou americkou vlajkou jsme podpisovali novému občanu onen důležitý dokument. Každý žadatel měl dva svědky.

Konečně vyvolali nás, jenže v mé pravé ruce se začalo něco zlobit a bylo zle. Ruka lítala nekontrolovatelně sem a tam a já dostala záchvat smíchu. To nakazilo úředníka, smál se také. Tomu přihlížela americká vlajka a dobrá padesátka zaměstnanců RFE. Ti nechápali, úředník ano. Pozval mne za pultík, k psacímu stolku, obložil mne spoustou čistého papíru a řekl – „scribble“, čmárejte, čmárejte tak dlouho, až se ruka uklidní, a pomalu se snažte o podpis. Já poctivě čmárala, on se starostlivě chodil dívat, jak mi to jde, a když už už..., podstrčil mi úřední lejtro, a ono už to opět nešlo. Tak jsme se oba zase velice smáli, zatímco má oběť – příští americký občan – bledl, zelenal, spínal ruce a já zase čmárala. Až konečně byl roztřesený podpis na světě.

Po léta jsem trpěla touto tělesně-duševní vadou. Každému jsem o tom vyprávěla, nic netajila. Ferdinand radil, ať se naučím psát levou rukou, Steinbach kroutil svou lékařskou hlavou, až jednoho dne nám nadšeně sdělil, že v bance viděl, jak se jedna neznámá taky nemohla podepsat. Hurá, jaká úleva, byly jsme dvě.

Dvaadvacátý listopad 1963

Bylo slunné, uspěchané newyorské odpoledne, modrá obloha, takový fajn den, a my byli pozváni přítelem Frantou Hermanem na soukromé promítání filmu z Československa. Režie Zdeněk Podskalský. Film byl nečekaně vtipný, nápaditý a našim exulantským duším lahodil. Byl pro nás důkazem, že české nadání není zcela pošlapáno. Jméno režiséra jsme slyšeli poprvé. V dobré náladě jsme odcházeli – Ferdinand pracovat domů, já do redakce. Tam jsem vpadla plna nadšení, dobré nálady a chuti vyprávět o našem zážitku. Okamžitě mne zarazila pochmurná nálada a vyčítavé pohledy redaktorů. Když pochopili, že nic nevím, vychrlili na mne hrůznou zprávu: v Texasu byl spáchán atentát na prezidenta Kennedyho. Byl 22. listopad 1963 – téměř v pravé poledne.

Všechny televizní stanice, a je jich tam mnoho, sledovaly podrobně vítání prezidenta i jeho vraždu krok za krokem. Ve Svobodné Evropě všichni, pokud zrovna nevysílali ve studiích, neseděli v telefonní centrále, u psacích strojů nebo teletypů, obsadili velikou obrazovku v zasedací síni, od prezidenta naší stanice po poslíčky. Ihned jsem volala Ferdinandovi, a když jsem přišla domů – uviděla jsem něco neobvyklého. Ferdinand sledoval televizi. Po mnoho dnů, ba týdnů tomu nebylo jinak v žádné exulantské, emigrantské a samozřejmě ani americké domácnosti.

Telefon neustále vyzváněl, televize zachytila každý detail tragédie dnes už po celém světě známé. My to všechno ale viděli v okamžiku, kdy se to dělo. Včetně vraždy vraha. Dodnes nejasné otázky, záhady téměř pro Hercula Poirota či jiné bájně detektivy.

Vývoj popularity Kennedyů byl pozoruhodný. Začínající politici John a Robert na sebe upozornili už v Kongresu, kde energicky, pilně, dravě bojovali s gangstery. Po odcházejícím prezidentu Eisenhowerovi byl téměř jistým nástupcem zkušený, solidní viceprezident Richard Nixon. U Peroutků vedl ne jako republikán, ale jako zkušený politik, a já hned věděla koho volit.

Následovala ale tři televizní utkání Nixona proti Kennedymu a velmi brzy bylo všechno jinak. Špatně nalíčený (vypadal jako polomrtvý) Nixon mluvil pomalu, státnicky, rozvážně a nudně. Kennedy ho pohledem probodával, usazoval ho svými pohotovými argumenty, hbitým a vtipným dokazováním opaku, a tak se stalo, že už při druhém střetnutí bylo skoro jasno, při třetím zcela rozhodnuto. A já šla k volbám s Ferdinandovým požehnáním pro Kennedyho.

Spiknutí přítele Brauna

Když Ferdinand opouštěl jako šéf naši redakci, vznikla otázka, co ho může potěšit jako dar na rozloučenou. Návrhů bylo moc, samé prozaické: knihy, slovníky, aktovka a tak podobně. Ústy redaktora a přítele Lva Brauna, Peroutkova ctitele, jsem navrhla pejska. Bylo schváleno a odhlasováno, a my s Brauníkem jsme si pro štěně jeli. Z pejska, bílého pudla, byla pudlinka se vznešeným titulem: Dora von der Liebesinsel, po dvanáct let naše radost, láska, naše velké potěšení. Ferdinand se nikdy nedověděl, či to byl vlastně nápad, oceňoval cit a pochopení naší redakce.

S Braunem jsme měli na svědomí ještě jiné spiknutí. V roce 1968 se také v československých novinách začalo objevovat jméno Ferdinand Peroutka. Požádala jsem tedy Brauna, mohu-li jeho jménem napsat dopis do Prahy a poslat Ferdinandův skript o událostech v Československu do *Studenta*. (Jejich odpověď je uložena v Hoover Institution v Kalifornii.) Brauníček souhlasil a já vše jeho jménem vykonala. Nejen rukopis jsem poslala, ale i Peroutkovu adresu. Ta rafinovanost, že jo! Obratem přišla odpověď a objednávka u Peroutky: „Prosím, napište článek pro naši mládež.“ Ferdinand článek napsal a poslal do *Studenta*. Do Prahy dorazil 21. srpna a neotevřený zůstal na hromadě nevyřízené korespondence. Samozřejmě nevyšel. To, s omluvou a lítostí, mu napsali redaktoři, když se zase mohli vrátit na nějakou dobu ke svým stolům.

Steinbachovy narozeniny

Co udělalo člověku radost, to byly Steinbachovy narozeniny. Na rozdíl od Ferdinanda, který je nerad slavil, Steinbach byl pravý opak. Jeho narozeniny jsme pořádali každý rok v jiném přestrojení. Začalo to u nás v domečku na Ztraceném jezeře. Byl začátek června a cestička k jezeru byla plná bíle kvetoucích růžových keřů, které jsme tam kdysi zasadili. Hosté, kteří přijížděli na lodičkách z okolních chat začali štavnat už tam. (Štavnaní byl výraz z Táflrundy pro chválu a obdiv ještě z let první republiky a myslím, že to byl vynález Karla Poláčka.) Ty, kteří přijížděli auty, vítal pán domu a Pixie. Lodkami přijížděli Winnovi a Ducháčkovi, tedy místní, autem Stránští, Plannerovi a samozřejmě oslavenec s přítelkyní Helenkou Demartini, tedy přespolní.

Každý rok byly převleky jiné: Havaj, zajičci podle Playboye, *flower children*, Divoký západ, starověk od praotce Če-

cha namícháno s Johankou z Arku, Čína stará, Čína nová. Pokud jsme si s kostýmy nestačili sami, stal se půjčovnou Jára Kohout. Nejmladším členem naší společnosti byl již zmíněný Martin Stránský. Svůj společenský život zahájil brzy, školou asi ještě nepovinný. Jednou zmizel a otec Honza ho našel u hromady písku na sypání cestičky. Dělal Ferdovi překvapení a tátu prosil: „Nic nikomu neříkej, aby byl pan Peroutka celej napínavej.“ Když situace vyžadovala hudbu, ochotně a dobře zahrál na saxofon.

Jednou u nás na Lost Laku byly zase Steinbachovy narozeniny. Od malé holčičky jsem kdysi dostala z chleba vymodelovaného tygríka a přivezla ho do domečku s myšlenkou, že to „jako“ bude dar od Tigridů z Paříže. Hanka Winnová s Helenkou souhlasily, hosté opodál švitořili, já obětovala dno krabice na cestovní žehličku, vystlaly jsme ho pískem a tygríka tam posadily. Hanka hůlkovým písmem a jménem Tigridových sepsala přání a daly jsme to mezi ostatní dary. Žádný neuspěl tak jako náš podvod. Steinbach byl z tygríka k slzám dojat.

„Jak se to sem dostalo?“ ptal se.

„Poštou,“ odvětila jsem.

„Letecky?“

„No ovšem a rekomando.“

„Musím je hned volat, kde je telefonní budka?“

To už nás trochu poplašilo. Ivo Ducháček duchapřítomně řekl: „Jsou mimo Paříž,“ a v noci je do Francie volal a informoval. Steinbach se nakonec poděkoval písemně a tygríka po léta, nic netuše, měl vystaveného v čekárně své ordinace v Jackson Heights.

V 60. letech vznikla mezi mladými Američany móda: květinou proti válce. Říkali si *flower children* a to hnutí vzniklo někde v Kalifornii. A tak zatímco po zuby ozbrojení Sověti naháněli světu strach, tyto děti květů se v teple kalifornského slunce oddávaly iluzi, že – a už to tu máme zase – láska

a pravda zvítězí nad lží a nenávisí. K tomu popíjely kalifornské víno a pokuřovaly marihuanu, když ne něco horšího. To byla móda nebezpečná, občas jí propadaly i starší ročníky. Už nevím, jaký byl rozdíl mezi dětmi květů a hippies, jen se pamatuji, že ve Washingtonu v George Town na hlavní třídě jich bylo hodně, pohybovali se většinou ve skupinkách a byli cítit nečistotou na hony. Vlastně ani už nevím, jak byli světově orientovaní.

Nastaly ale Steinbachovy narozeniny, náměty jsme už všechny vyčerpali i přišla spásná myšlenka: hippies a děti květů. Vůči Ferdinandovi, který se jediný nikdy nepřevlíkal, spíš naše „představení“ režíroval, jsem jednala poněkud podle. Koupila jsem mu košili bez límečku, tak trochu ruskou, a jemu se naštěstí líbila, hned si ji oblékl. Pak jsem ho uprosila, aby si kolem krku pověsil řetěz s velkým přívěskem, jemu to neublíží, Karlovi to udělá radost. Že jdeme za hippies jsem moc nezdůrazňovala. I stalo se, ale když Jiří Planer na oslavě fotografoval, Ferdinand si řetěz zakryl rukou.

Tma jako v New Yorku

Výpadek elektřiny v severovýchodní části USA a v oblasti Kanady z roku 2003 mně připomněl stejně překvapivou historku nejen v New Yorku, ale také v mém životě.

V listopadu 1965 jsme měli s Ferdinandem domluveno, že se sejdeme před restaurací Russian Tea Room, kde „oslavíme“ mé narozeniny. On měl přijet podzemkou z Jackson Heights, já autobusem z redakce. Během cesty autobusem začal k nám přistupovat dav lidí, měsíc zářil v plné kráse a oni tvrdili, že je město ve tmě, kromě taxíků a autobusu nic nejzdí. Vystoupila jsem na Padesáté sedmé a šla čekat na Ferdinanda před restaurací. Byla krutá zima, v té době to na Manhattanu pěkně profukuje, postavením ulic vzniká vylo-